

УДК 351.72

О. М. Шевченко, к.е.н., доцент

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ****О. Н. Шевченко**, к.е.н., доцент

Черниговский национальный технологический университет, г. Чернигов, Украина

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
В СОВРЕМЕННЫХ ТРАНСФОРМАЦИОННЫХ УСЛОВИЯХ****Oleg Shevchenko**, PhD in Economics, Associate Professor of Department of Management and Public Service

Chernihiv National Technological University, Chernihiv, Ukraine

**STATE REGULATION OF INVESTMENT ACTIVITIES IN MODERN
TRANSFORMATION CONDITIONS**

Досліджено основні проблеми державного регулювання інвестиційної діяльності у сучасних трансформаційних умовах. Проаналізовано стан та тенденції розвитку економіки України та державного регулювання інвестиційної діяльності.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, суб'єкт інвестиційної діяльності, методи державного регулювання, державні норми і нормативи, регулювання умов інвестиційної діяльності, капітальні інвестиції, форми державного регулювання.

Исследованы основные проблемы государственного регулирования инвестиционной деятельности в современных трансформационных условиях. Проанализировано состояние и тенденции развития экономики Украины и государственного регулирования инвестиционной деятельности.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, субъект инвестиционной деятельности, методы государственного регулирования, государственные нормы и нормативы, регулирование условий инвестиционной деятельности, капитальные инвестиции, формы государственного регулирования.

The main problems of state regulation of investment activity in modern transformational conditions are investigated. The state and tendencies of development of the economy of Ukraine and state regulation of investment activity are analyzed.

Key words: Investment activity, the subject of investment activity, methods of state regulation, state norms and standards, regulation of investment activity conditions, capital investments, forms of state regulation.

Постановка проблеми. Економіка України перебуває в складній економічній ситуації, яка зберегла тенденції до погіршення внаслідок продовження агресивної політики Російської Федерації, окупації Криму і військових операцій на сході України. Питання створення сприятливих умов розвитку бізнес-клімату в Україні залишається одним з найактуальніших. Обсяг залучених з початку 2015 року прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 1 липня 2015 р. становив 42851,3 млн. дол. США (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції) та в розрахунку на одну особу населення – 1000,5 дол. [3].

Найважливішим важелем впливу на підприємницьку діяльність суб'єктів господарювання й економіку країни є інвестиційна політика – одна з основних складових економічної політики держави. Впливаючи на інвестиційний процес, держава використовує правові, законодавчі, організаційні, економічні механізми, інститути та інструменти. На сьогоднішній день відомо багато інструментів державного управління інвестиційним процесом. Серед них слід виділити розроблення державної інвестиційної політики, формування й удосконалення законів та інших нормативних правових актів, надання податкових пільг, посилення контролю над цільовим використанням державних інвестиційних коштів. Але цих інструментів недостатньо. Разом з тим розробленню

інвестиційної державної політики має передувати глибокий аналіз нерозв'язаних проблем та причин, що визначають низьку ефективність економіки. Вивченню цих проблем і рекомендаціям щодо їх подолання присвячено ґрунтовні праці вітчизняних дослідників, які спираються на досвід країн зі сталими ринковими відносинами, а також на теоретичний та практичний доробок представників країн з транзитивною економікою. В умовах реформування економіки визначальна функція держави в цьому процесі належить державній корекції інвестиційної сфери, це і є важливим та актуальним питанням [17; с. 7].

Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні є важливою складовою системи управління економікою та інструментом реалізації інвестиційної політики держави. Головною його метою є створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України. Також державне управління інвестиційною діяльністю можна визначити як підзаконну, юридично-владну виконавчу та розпорядчу діяльність відповідних органів виконавчої влади зі здійснення покладених на них функцій управління, необхідних у процесі управління економічним розвитком країни. Інвестиційна діяльність як у державі, так і в її регіонах є одним з основних напрямків розширення та відтворення основних фондів і виробничих потужностей господарства на базі науково-технічного прогресу, що уможливорює регулювання розвитку економіки, істотне підвищення її ефективності, а також на цій основі вирішення соціальних проблем (будівництво житла, об'єктів соціально-побутового призначення, комунального господарства тощо). Однією з проблем в інвестиційній сфері України та її регіонів є недостатність фінансових ресурсів і незначні можливості їх залучення.

Тому важливо охарактеризувати стратегії і визначити основні засоби, методи, принципи та напрямки державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні з метою закладення підвалин економічного зростання [2; с. 323].

Як вважають зарубіжні та вітчизняні вчені і практики, одним із головних чинників економічного розвитку є інвестиції. Ці інвестиції, як іноземні, так і особливо вітчизняні, повинні поєднуватись з інноваційними процесами – упровадженням високоефективного і високопродуктивного обладнання, технологічним оновленням та глобальною реструктуризацією виробництва, особливо виробництва пріоритетних галузей і стратегічного призначення з метою підвищення його ефективності й конкурентоздатності [1; с. 4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Державне регулювання інвестиційних процесів і ефективність інвестицій досліджували такі зарубіжні економісти, як Дж. Александер, І. Ансоф, Дж. Бейлі, Е. Бредлі, Дж. Гікс, А. Гропеллі, Дж. М. Кейнс, Дж. Кокс, Г. Марковіц, Дж. Маршалл, М. Міллер, Ф. Модільяні, Ж. Моссен, Е. Нікбахт, К. Рейлі, Ж. Ривуар, С. Росс, П. Самуельсон, Дж. Сорос, Д. Стейнер, С. Уелш, І. Фішер, І. Форестер, М. Фрідман, В. Шарп та інші. Дослідженню циклічності інвестиційних процесів присвячені праці таких українських науковців, як Є. Слуцький і М. Туган-Барановський.

Питаннями дослідження інвестиційних процесів займалися такі вітчизняні вчені як: В. Александров, Ю. Бажал, В. Балабанов, І. Бланк, Є. І. Бойко, О. Василик, В. Вітлінський, В. Геєць, М. Герасимчук, Б. Губський, В. Дем'янишин, М. Долішній, В. Єлейко, О. Заруба, О. Кириченко, В. Ковальов, М. Крупка, О. Кузьмін, О. Кухленко, П. Кухта, В. Лагутін, І. Ліпсіц, І. Лукінов, І. Михасюк, А. Мертенс, І. Мойсеєнко, А. Мороз, С. Науменкова, В. Опарін, А. Пересада, В. Плиса, Я. Побурко, Б. Пшик, С. Реверчук, П. Рогожин, О. Романенко, М. Савлук, О. Смирнов, І. Тивончук, Ф. Турко, А. Філіпенко, В. Шевчук, В. Шенаєв, Е. Шілов та інші.

Вагомий внесок у формування теоретично-методологічних і практичних аспектів інвестиційного забезпечення соціально-економічного розвитку країни на основі державного регулювання інвестиційної діяльності внесли провідні вчені-економісти та економісти-практики: О. Барановський, З. Герасимчук, О. Дзюблюк, П. Єгорова, І. Камінська, М. Карлін,

М. Козоріз, Н. Краснокутська, І. Луніна, Б. Луців, І. Лютий, С. Науменкова, Л. Пейкова, С. Рогачов, Е. Терещенко, Л. Федулова, В. Ходаківська, С. Шумська і багато інших[1; с. 5].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Увага зазначених вище науковців торкається здебільшого теоретичних аспектів соціально-економічного розвитку країни, його фінансового, особливого інвестиційного забезпечення, участі інститутів фінансового ринку в акумулюванні та перерозподілі фінансових інвестиційних ресурсів на основі державного регулювання інвестиційної діяльності. Однак, попри суттєві напрацювання в цій сфері, сфері державного регулювання інвестиційної діяльності, усе ще залишаються прогалини і відкритими є низка проблем, які потребують досконалого обґрунтування та вирішення, а саме: питання практичних аспектів ефективного використання інвестиційного потенціалу в реальному секторі національної економіки, пошуку потенційних інвесторів та резервів щодо інвестиційного забезпечення як виробництв, так і галузей вітчизняної економіки, розроблення дієвих механізмів мобілізації та раціонального використання інвестицій, а також, особливо, державного регулювання інвестиційної діяльності [1; с. 4-6].

Мета статті. Метою статті є розкриття сутності та аналіз особливостей застосування державного регулювання інвестиційної діяльності у сучасних трансформаційних умовах.

Виклад основного матеріалу.

Система регулювання умов інвестиційної діяльності не є стабільною, вона підлягає коригуванню залежно від соціально-економічної ситуації в певний період часу, рівня інвестиційної активності суб'єктів господарювання. З метою активізації інвестиційного попиту держава може використовувати традиційні для світової практики методи: збільшувати державні витрати і зменшувати податки, знижувати процентну ставку за кредит, збільшувати грошову масу, втручатися в ринок цінних паперів.

На сьогодні держава фактично втратила важелі управління та регулювання інвестицій у виробничу сферу, а для соціальної сфери їх просто немає. Тому поточні та довготривалі інтереси економічних реформ потребують зваженої й обґрунтованої інвестиційної політики як у державній, так і в приватній господарських системах. За допомогою інвестицій необхідно стимулювати великі державні підприємства, інвестиційний потік як один з елементів сприяння виходу з кризи має стимулювати особливо середнє та мале підприємництво, здатне конкурувати з іноземним капіталом. Для цього необхідне формування системи державного регулювання й управління інвестиціями, законодавчо закріпленої економічними методами та регуляторами. Державне регулювання інвестиційної діяльності включає як пряме управління інвестиціями, так і регулювання умов інвестиційної діяльності, контроль за її законністю.

Узагальнення важелів державного регулювання інвестиційного процесу наведено на рис. 1. [17; с. 8]

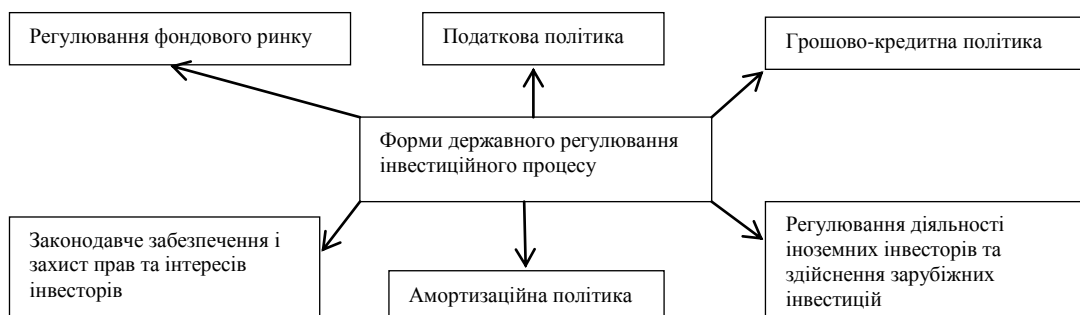

Рис. 1. Форми державного регулювання інвестиційних процесів [17; с. 9].

Розвиток і дієве функціонування вітчизняної ринкової економіки можливе лише за умови суттєвого підвищення ефективності реалізації інвестиційних ресурсів у формі фінансових, нематеріальних, матеріальних, інтелектуальних і трудових, які залучаються для здійснення вкладень в об'єкти інвестування, створення нових і модернізація діючих підприємств, виробництв тощо (рис. 2).

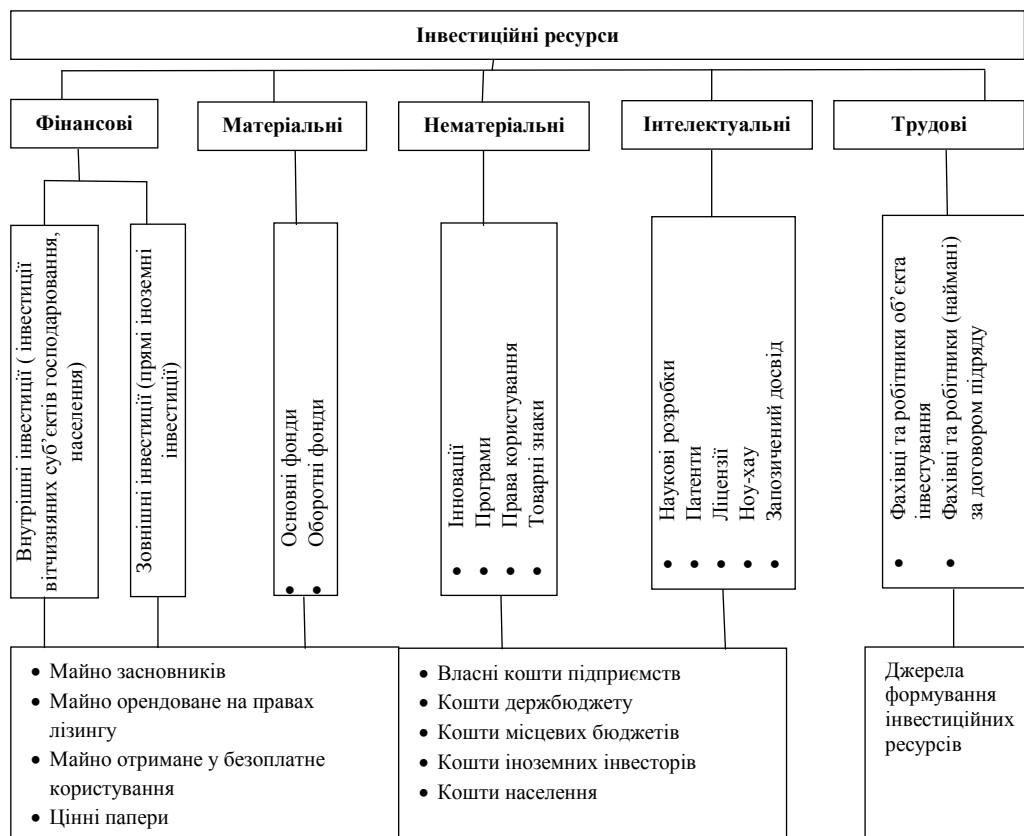

Рис. 2. Форми інвестиційних ресурсів[1; с. 87].

За даними Держстату у 2016 році в економіку України іноземними інвесторами вкладено 4405,8 млн.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу) проти 3763,7 млн.дол.США у 2015 році.

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 31.12.2016 року становив 37 655,5 млн.дол. США*.

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. Станом на 31.12.2016 найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність –10 324,4 млн.дол.США та підприємств промисловості – 9 550,2 млн.дол.США.

До основних країн-інвесторів належать Кіпр –9691,6 млн.дол.США, Нідерланди – 5753,9 млн.дол.США, Російська Федерація – 4349,8 млн.дол.США, Велика Британія – 2046,3 млн.дол.США, Віргінські Острови (Брит.) –1766,5 млн.дол.США, Німеччина – 1606,6 млн.дол.США і Швейцарія – 1467,3 млн.дол.США.Обсяги освоєння капітальних інвестицій підприємств України у січні-грудні 2016 року складають 326,2 млрд. грн.

Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами залучення капітальних інвестицій, у січні-грудні 2016 року залишаються: промисловість – 33,3%, будівництво– 12,6%, сільське, лісове та рибне господарство – 13,8%, інформація та телекомунікації – 4,8%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 7,7%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 7,6%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування– 5,9%. Структура капітальних

інвестицій за регіонами наведена на рис. 3. Чернігівська область за даним показником знаходиться на 19 місці.

Рис.3. Структура капітальних інвестицій за регіонами за 2016 рік. [4].

Капітальні інвестиції за джерелами фінансування наведені у таблиці 1.

Таблиця 1.

Капітальні інвестиції за джерелами фінансування за 2016 рік

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій	
	млн.грн	у % до загального обсягу
Усього	359216,1	100,0
у т.ч. за рахунок		
коштів державного бюджету	9264,1	2,6
коштів місцевих бюджетів	26817,1	7,5
власних коштів підприємств та організацій	248769,4	69,3
кредитів банків та інших позик	27106,0	7,5
коштів іноземних інвесторів	9831,4	2,7
коштів вітчизняних інвестиційних компаній, фондів тощо	2365,8	0,7
коштів населення на будівництво житла	29932,6	8,3
інших джерел фінансування	5129,7	1,4

Джерело: [4].

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні-грудні 2016 року освоєно 69,3 відсотка капіталовкладень.

Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 7,5 відсотка.

За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 10,1 відсотка капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 2,7 відсотка усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 8,3 відсотка. Інші джерела фінансування становлять 1,4 відсотка.

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

У рейтингу Doing Business 2017 за результатами 2016 року Україна піднялась на +1 пункт і посіла 80 позицію. У порівнянні із 2016 роком, Україна покращила свої позиції за такими показниками, як: створення підприємств - з 24-го до 20-го місця; підключення до

електромереж - із 140-го до 130-го місця; захист міноритарних інвесторів - із 101-го до 70-го місця; забезпечення виконання контрактів – з 93 до 81 місця[5].

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення напрямів державного регулювання інвестиційної діяльності, зокрема, правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Основні напрями державного регулювання інвестиційної діяльності наведені на рис. 4.

Рис. 4. Основні напрями державного регулювання інвестиційної діяльності [17; с. 10].

Ряд позитивних кроків у цьому напрямі вже здійснено:

1. На сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства. Законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні [7-16].

2. На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

3. Для підвищення захисту іноземних інвестицій Законом України від 16.03.2000 № 1547 ратифікована Вашингтонська Конвенція 1965 року про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

Вирішенню проблемних питань інвесторів покликані сприяти комісії із сприяння досудовому врегулюванню спорів з інвесторами, які можуть створюватися органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування як тимчасові консультативно-дорадчі органи з метою сприяння досудовому врегулюванню спорів між інвестором і органом виконавчої влади (місцевого самоврядування), відповідно до постанови Кабінету

Міністрів України від 26.11.2008 № 1024 “Про заходи щодо вдосконалення роботи органів виконавчої влади з інвесторами”.

4. Підписано та ратифіковано Верховною Радою України міжурядові угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з більше ніж 70 країнами світу.

5. З метою спрощення порядку залучення іноземних інвестицій та унеможливлення прояв ознак корупції при їх державній реєстрації 31.05.2016 прийнято Закон України № 1390-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій"[16].

Також, здійснюються кроки, що сприятимуть стабільному розвитку економіки України та активізації інвестиційної діяльності, а саме, здійснюється робота за наступними напрямками:

В напрямі захисту прав інвесторів у рамках виконання Плану дій щодо поглиблення співробітництва між Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та Урядом України, розробленого з метою реалізації заходів, передбачених Меморандумом про взаєморозуміння між Організацією економічного співробітництва та розвитку і Урядом України щодо поглиблення співробітництва від 07.10.2014, здійснюються заходи щодо приєднання України до Декларації ОЕСР про міжнародне інвестування та багатонаціональні підприємства (далі – Декларація ОЕСР). Так, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 № 130-р схвалено проект Угоди (у формі обміну листами) між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо приєднання до Декларації про міжнародні інвестиції і багатонаціональні підприємства, відповідних Рекомендацій та процедурних Рішень Ради Організації економічного співробітництва та розвитку.

15 березня 2017 року Першим віце-прем'єр-міністром України – Міністром економічного розвитку і торгівлі України С. Кубівом було підписано Угоду (у формі обміну листами) між Урядом України та Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо приєднання до Декларації про міжнародні інвестиції і багатонаціональні підприємства, відповідних Рекомендацій та процедурних Рішень Ради Організації економічного співробітництва та розвитку[6].

Приєднання України до Декларації ОЕСР про міжнародні інвестиції і багатонаціональні підприємства та набуття членства в Інвестиційному комітеті ОЕСР надасть такі суттєві переваги для країни, а саме:

- свідчитиме про запровадження Україною міжнародних стандартів здійснення інвестиційної діяльності;

- сприятиме залученню прямих іноземних інвестицій шляхом усунення обмежень щодо секторів, в яких іноземне інвестування заборонено та забезпечення національного режиму для транснаціональних корпорацій (далі – ТНК) відповідно до системи розвитку міжнародних стандартів у регулюванні відносин ТНК із країнами, що приймають їхні інвестиції;

- сприятиме поліпшенню конкурентного середовища та впливу на впровадження та розповсюдження інновацій;

- сприятиме реалізації принципів та стандартів соціальної відповідальності бізнесу згідно з керівними принципами ОЕСР щодо ведення відповідального бізнесу.

Ведеться робота в напрямі розвитку державно-приватного партнерства, а саме:

- удосконалено порядок розрахунку концесійних платежів, (постанова Кабінету Міністрів України від 04.02.2016 № 130 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2000 р. № 639");

- впроваджено міжнародну практику підготовки проектів державно-приватного партнерства в частині визначення механізмів справедливого розподілу ризиків між державним та приватним партнерами (постанова Кабінету Міністрів України від 16.09.2015

№ 713 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 р. № 232");

- спрощено Порядок надання приватним партнером державному партнеру інформації про виконання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства, (постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 746 "Про внесення змін до Порядку надання приватним партнером державному партнеру інформації про виконання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства");

- створено більш ефективні механізми для співробітництва між державою і територіальними громадами (державними партнерами) та приватними партнерами в рамках державно-приватного партнерства (Верховною Радою України 24.11.2015 прийнято Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні");

- з метою приведення положень нормативно-правових актів у відповідність із Законом України "Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні" розроблено такі нормативно-правові акти:

- проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до Порядку проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим і Порядку проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства" (Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 815);

- проект постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку заміни приватного партнера" (готується пакет документів для подання на розгляд Кабінету Міністрів України проект постанови).

- розроблено та подано до Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення можливості взяття довгострокових бюджетних зобов'язань у рамках державно-приватного партнерства" (реєстраційний номер 4565 від 04.05.2016);

- наразі Мінекономрозвитку разом з ЄБРР та консорціумом консультантів, який очолює провідна міжнародна юридична компанія Hogan Lovells, розпочато роботу щодо реформування українського концесійного законодавства. Головною метою зазначеної співпраці є систематизація чинних законів України, які регулюють здійснення концесійної діяльності, та гармонізація із законодавством про ДПП з імплементацією кращого міжнародного досвіду. З цією метою Мінекономрозвитку створено Міжвідомчу робочу групу з реформування концесійного законодавства із залученням представників ЦОВВ, народних депутатів, ради бізнес-омбудсмена.

Здійснюються заходи щодо удосконалення системи управління державними інвестиціями (капітальні інвестиції):

Прийнято зміни до Бюджетного кодексу, а саме, Закон України від 07.04.2015 № 288-VII "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо державних інвестиційних проектів".

Кабінетом Міністрів України затверджено нові прозорі процедури відбору проектів, склад Міжвідомчої комісії, а також перелік вимог до державних інвестпроектів - постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 571 "Деякі питання управління державними інвестиціями" (набула чинності 12.08.2015).

Прийнято порядок проведення моніторингу (наказ Мінекономрозвитку від 25.10.2016 № 1785 "Про затвердження Порядку моніторингу стану розроблення (реалізації) державних інвестиційних проектів", зареєстровано в Мін'юсті 21.11.2016 за № 1508/29638).

За результатами відбору Міжвідомча комісія з питань державних проектів (далі – Комісія) визначила перелік з 24 державних інвестиційних проектів, у тому числі 6 перехідних (незавершених) проектів, що були відібрані Комісією у 2015 році і потребують фінансування у наступних роках[6].

На підставі рішення Комісії у Законі України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” передбачено реалізацію 18 державних інвестиційних проектів за рахунок державних капітальних вкладень з обсягом фінансування - 1,65 млрд. гривень.

З метою приведення у відповідність положень Закону України “Про інвестиційну діяльність” із Законом України “Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо державних інвестиційних проектів”, удосконалення механізму державної підтримки інвестиційних проектів, забезпечення моніторингу інвестиційних проектів, які реалізуються із залученням коштів державного бюджету 04.10.2016 Верховною Радою України в першому читанні прийнято за основу проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про інвестиційну діяльність” (щодо державних інвестиційних проектів).

Здійснюються заходи в напрямі розвитку інвестиційної інфраструктури, а саме:

продовжується робота по реалізації Закону України "Про індустриальні парки", яким передбачено державну підтримку облаштування індустриальних парків;

проводиться робота щодо забезпечення методологічної та інформаційної підтримки суб'єктів індустриальних парків, сприяння в отриманні ними державної підтримки відповідно до законодавства, а також, в залученні інвестицій для їх облаштування та функціонування.

В Реєстрі індустриальних парків зареєстровано 18 таких парків.

Також, в Україні функціонують індустриальні парки, які не включені до Реєстру.

Так, із 2002 року в смт. Малинівка Чугуївського району Харківської області функціонує приватний індустриальний парк "Малинівка", а з 2010 року на території підприємства ПрАТ "Камвольно-суконна компанія "Чексіл" (площа 15 га) функціонує індустриальний парк "Чексіл".

У м. Суми на території Сумської камвольно-прядильної фабрики (виробничі потужності якої збережено та використовуються одним із учасників парку) створено і функціонує індустриальний парк "Патріот".

У місті Запоріжжя функціонує індустриальний парк на базі підприємства ПАТ "Запоріжкран" за підтримки фінської компанії Konecranes.

У місті Біла Церква Київської області на території комунального підприємства "Білоцерківський вантажний авіаційний комплекс" (250 га) функціонує індустриальний парк, що налічує близько 70 підприємств-резидентів, котрі забезпечують робочими місцями понад 1000 жителів міста та району. Переважна більшість підприємств індустриального парку використовує виробничі приміщення колишнього авіаційного ремонтного заводу, решта – ділянки навколо промислового майданчика цього заводу.

Нормами Митного кодексу України (стаття 287) передбачено звільнення від сплати ввізного мита товарів, які ввозяться іноземними інвесторами на строк не менше трьох років з метою інвестування на підставі зареєстрованих договорів (контрактів) або як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями.

Розмитнення таких товарів здійснюється у першочерговому порядку.

Започатковано на постійній основі діалог з бізнесом для врегулювання проблемних питань з інвесторами – щоквартальні робочі зустрічі за участю представників міністерств та бізнесу[6].

Висновки і пропозиції. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 р.№ 740 утворено Офіс із залучення та підтримки інвестицій та затверджено Положення про Офіс із залучення та підтримки інвестицій.

Згідно з Положенням, основними завданнями Офісу є:

1) створення механізму підготовки та реалізації інвестиційних проектів за принципом “єдиного вікна” для забезпечення ефективності взаємодії з інвесторами, які діють в Україні, та активного залучення інвестицій, а також забезпечення співпраці державних органів та органів місцевого самоврядування, спрямованої на створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні;

2) сприяння забезпеченню координації дій органів виконавчої влади з метою вирішення проблемних питань, що виникають під час здійснення інвестицій в економіку України;

3) підготовка пропозицій щодо формування і реалізації інвестиційного потенціалу України, підтримки пріоритетних інвестиційних проектів, поліпшення інвестиційного клімату в Україні, забезпечення захисту прав інвесторів; визначення шляхів, механізмів та способів вирішення проблемних питань, що виникають під час реалізації інвестиційних проектів; підвищення ефективності діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо взаємодії з інвесторами; удосконалення нормативно-правової бази з відповідних питань.

Координатором Офісу є Урядовий уповноважений з питань інвестицій, обов'язки якого покладено на Першого заступника Міністра фінансів.

Також, Указом Президента України від 29 серпня 2016 року № 365/2016 затверджено положення про Національну інвестиційну раду. Основними завданнями Ради є: розроблення пропозицій щодо стимулювання та розвитку інвестиційної діяльності в Україні, формування привабливого інвестиційного іміджу України, у тому числі з урахуванням найкращої міжнародної практики; сприяння формуванню основних напрямів державної політики щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні; напрацювання пропозицій щодо стратегічних напрямів розвитку інвестиційного потенціалу України, стимулювання іноземних та національних інвестицій в розвиток економіки держави; вивчення ініціатив та потенційних пропозицій щодо інвестиційних проектів, а також практики взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності з державними органами; аналіз та узагальнення проблем, які перешкоджають інвестуванню в економіку України, підготовка пропозицій щодо шляхів їх вирішення, зокрема щодо заходів зі сприяння захисту прав інвесторів; участь в опрацюванні проектів актів законодавства з питань інвестиційної діяльності [6].

З вищевикладеного можна зробити висновок, що дієве та ефективне державне регулювання інвестиційної діяльності і кредитування промислових підприємств, підприємств малої середнього підприємництва веде до ефективного розвитку національної економіки, виробництва високоякісних товарів, конкурентоспроможної продукції та поліпшення добробуту населення [1; с. 151]. Однак, дана проблематика потребує детального комплексного подальшого дослідження, що має знайти своє відображення в наступних публікаціях.

Список використаних джерел

1. Качур Р. П. Державне регулювання інвестиційної діяльності в трансформаційній економіці України : дис. канд. ек. наук : 08.00.03 / Качур Роман Павлович – Львів, 2015. – 237 с.

2. Кравчун О. С. Механізми державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні [Електронний ресурс] / О. С. Кравчун // Теорія та практика державного управління. – 2012. – Режим доступу

до

ресурсу:

<https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjI9qCdsZTUAhXmBZoKHWRAD7AQFghQMAU&url=http%3A%2F%2Firbis-nbuv.gov.ua>

3. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу:// <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/invest-climat>

4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу / [Електронний ресурс]. — Режим доступу:// <http://www.uaib.com.ua>

6. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу:// <http://www.me.gov.ua>
7. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні [Електронний ресурс] Закон України від 23.02.2006 № 3480 – IV.- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2927-17>
8. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. -Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
- 9.Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України. -Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
10. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди [Електронний ресурс] Закон України від 15.12.2005 № 3201 – IV- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2299-14>
- 11.Про наукову і науково-технічну експертизу [Електронний ресурс] :Закон України від 10.02.1995 р. №52/95-ВР. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
- 12.Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності [Електронний ресурс] Закон України від 16.01.2003р. №433-IV. - Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/433-15>
- 13.Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків [Електронний ресурс] Закон України від 16.07.1999р. №991-XIV - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2743-14>
14. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] Закон України від 15.12.2005 № 3201 – IV- Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/en/123-19>
15. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] Закон України від 23.02.2006 № 3480 – IV- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
16. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій[Електронний ресурс] Закон України від 31.05.2016 № 1390-VIII - Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1390-19>
- 17.Ткаченко А. М. Державне регулювання інвестиційної діяльності в Україні [Електронний ресурс] / А. М. Ткаченко, С. М. Плаксина // Економіка і регіон. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEWjI9qCdsZTUAhXMBZoKHWRAD7AQFghHMAQ&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbuv.gov.ua>

References

- 1.Kachur R. P. Derzhavne rehulivannia investytsiinoi diialnosti v transformatsiinii ekonomitsi Ukrainy : dys. kand. ek. nauk : 08.00.03 / Kachur Roman Pavlovych – Lviv, 2015. – 237 s.
- 2.Kravchun O. S. Mekhanizmy derzhavnoho rehulivannia investytsiinoi diialnosti v Ukraini [Elektronnyi resurs] / O. S. Kravchun // Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia. – 2012. – Rezhym dostupu do resursu: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEWjI9qCdsZTUAhXMBZoKHWRAD7AQFghQMAU&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbuv.gov.ua>
- 3.Ofitsiynyi sait Ministerstva zakordonnykh sprav Ukrainy / [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu:// <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/invest-climat>
- 4.Ofitsiynyi sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 5.Ofitsiynyi sait Ukrainskoi asotsiatsii investytsiinoho biznesu / [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu:// <http://www.uaib.com.ua>
6. Ofitsiynyi sait Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy / [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu:// <http://www.me.gov.ua>
7. Pro derzhavne rehulivannia rynku tsinnykh paperiv v Ukraini [Elektronnyi resurs] Zakon Ukrainy vid 23.02.2006 № 3480 – IV.- Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2927-17>
8. Pro investytsiinu diialnist [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy. -Rezhym dostupu:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
- 9.Pro innovatsiinu diialnist [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy. -Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

10. Pro instytuty spilnoho investuvannia (paiovi ta korporatyvni investytsiini fondy [Elektronnyi resurs] Zakon Ukrainy vid 15.12.2005 № 3201 – IV- Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2299-14>
11. Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu ekspertyzu [Elektronnyi resurs] :Zakon Ukrainy vid 10.02.1995 r. №52/95-VR. - Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
12. Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti [Elektronnyi resurs] Zakon Ukrainy vid 16.01.2003r. №433-IV. - Rezhym dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/433-15>
13. Pro spetsialnyi rezhym investytsiinoi ta innovatsiinoi diialnosti tekhnolohichnykh parkiv [Elektronnyi resurs] Zakon Ukrainy vid 16.07.1999r. №991-XIV - Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2743-14>
14. Pro finansovi posluhy ta derzhavne rehuliuвання ryнкiv finansovykh posluh [Elektronnyi resurs] Zakon Ukrainy vid 15.12.2005 № 3201 – IV- Rezhym dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/en/123-19>
15. Pro tsinni papery ta fondovyi ryнок [Elektronnyi resurs] Zakon Ukrainy vid 23.02.2006 № 3480 – IV- Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
16. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo skasuvannia oboviazkovosti derzhavnoi reiestratsii inozemnykh investytsii [Elektronnyi resurs] Zakon Ukrainy vid 31.05.2016 № 1390-VIII - Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1390-19>
17. Tkachenko A. M. Derzhavne rehuliuвання investytsiinoi diialnosti v Ukraini [Elektronnyi resurs] / A. M. Tkachenko, Ye. M. Plaksina // Ekonomika i rehion. – 2014. – Rezhym dostupu do resursu: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewjI9qCdsZTUahXMBZoKHWRAD7AQFghHMAQ&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua>

Шевченко Олег Миколайович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та державної служби, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14027, Україна).

Шевченко Олег Николаевич – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры менеджмента и государственной службы, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14027, Украина).

Shevchenko Oleg, PhD, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Public Service, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenko Str., 14027 Chernihiv, Ukraine).